

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT UNIVERSITETI

Tabiiy fanlar fakulteti

“Ekologiya va geografiya” kafedrası

Xidiraliyev K.E.

“O‘ZBEKISTON IQTISODIY VA IJTIMOIV GEOGRAFIYASI” fanidan
amaliy mashg‘ulotlarni bajarish uchun uslubiy ko‘rsatma

Bilim sohasi : 100 000 – Gumanitar
Ta‘lim sohasi: 110 000 – Pedagogika
Mutaxassisligi: 5 110500 - Geografiya o‘qitish metodikasi

Guliston-2021

Xidiraliyev K.E. “O‘zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi” fanidan amaliy mashg‘ulotlarni bajarish uchun uslubiy ko‘rsatma. Guliston. GulDU-2021. 56 bet.

Ushbu uslubiy ko‘rsatma amaldagi dastur asosida tayyorlanib, **5110500-**«Geografiya o‘qitish metodikasi» ta’lim yo‘nalishlarida ta’lim olayotgan talabalarga mo‘ljallangan. Unda zamonaviy pedtexnologiya tizimiga suyangan holda o‘qituvchining maqsadlari va identiv o‘quv maqsadlari, mashg‘ulotlar davomida bajarilishi lozim bo‘lgan ish tartibi, bajarish uchun topshiriqlar va nazorat savollari keltirilgan.

Taqrizchilar:

“Ekologiya va geografiya” kafedrası mudiri g.f.n., dotsent Karshibayeva L.K.

“Ekologiya va geografiya” kafedrası katta o‘qituvchisi Axunboboyev M.M.

Uslubiy ko‘rsatma Guliston davlat universiteti kengashi tomonidan nashrga tavsia qilingan (28.08.2021 yil, 1-sonli bayonnoma).

Mundarija

Kirish	4
Amaliy mashg'ulot № 1-2	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining siyosiy-ma'muriy xaritasi va O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy geografik o'rni.....	5
Amaliy mashg'ulot № 3	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining tabiiy sharoiti va resurslari.....	7
Amaliy mashg'ulot № 4	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining aholisi.....	9
Amaliy mashg'ulot № 5	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining iqtisodiyoti.....	10
Amaliy mashg'ulot № 6	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining asosiy sanoat tarmoqlari.....	12
Amaliy mashg'ulot № 7	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining qishloq xo'jaligi.....	14
Amaliy mashg'ulot № 8	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining transporti tarmoqlari.....	19
Amaliy mashg'ulot № 9	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining tashqi iqtisodiy aloqalari.....	21
Amaliy mashg'ulot № 10	
Mavzu: O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy rayonlarga bo'linishi.....	22
Amaliy mashg'ulot № 11	
Mavzu: Toshkent iqtisodiy rayoni.....	24
Amaliy mashg'ulot № 12	
Mavzu: Mirzacho'l iqtisodiy rayoni.....	28
Amaliy mashg'ulot № 13	
Mavzu: Farg'ona iqtisodiy rayoni.....	32
Amaliy mashg'ulot № 14	
Mavzu: Samarqand iqtisodiy rayoni.....	36
Amaliy mashg'ulot № 15	
Mavzu: Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni.....	40
Amaliy mashg'ulot № 16	
Mavzu: Qashqadaryo iqtisodiy rayoni.....	44
Amaliy mashg'ulot № 17	
Mavzu: Surxondaryo iqtisodiy rayoni.....	48
Amaliy mashg'ulot № 18	
Mavzu: Quyi-Amudaryo iqtisodiy rayoni.....	50
Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari:	55

Kirish

Ushbu uslubiy ko'rsatmada Jahon va Markaziy Osiyo davlatlari orasida O'zbekiston Respublikasining tutgan o'rni, uning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish xususiyatlari keng yoritilgan.

Jumladan, bakalavriat talablarini keng doirada respublikamizning o'ziga xos geografik o'rni, tabiiy boyliklari, aholisi va mehnat resurslari, ular xalq xo'jaligining asosiy xususiyatlari, ishlab chiqarish tarmoqlarining tarkibi va hududiy joylashi, tashqi iqtisodiy aloqalari, iqtisodiy rayonlari va ular o'rtasidagi geografik va ekologik tafovutlar bilan yaqindan tanishtirish. Vatanni sevish va ardoqlash, milliy qadriyatlarni e'zozlash va ularga sidqidildan xizmat qilish ruhini singdirishdir.

O'quv fani bo'yicha amaliy mashg'ulotlarni bajarish jarayonida amalga oshirilgan masalalar doirasida bakalavr quyidagilarni o'ziga singdiradi:

-fanning rivojlanish tarixi, ob'ekti, predmeti va tadqiqot usullari, ishlab chiqarish tarmoqlari joylashuviga ta'sir etuvchi omillar, darslik, o'quv qo'llanmalar va maxsus adabiyotlardan bilim egallash jarayonida foydalana bilishlari, o'quv ko'rgazmali vositalar xarita, atlas kabilarni o'qiy bilish va ulardan foydalana olishlari, statistik ma'lumotlarni tahlil qilishi, jadval kartografik kartodiagramma materiallaridan foydalana bilishlari va ularni tayyorlay bilishlari **haqida tasavvurga ega bo'lishi;**

-dunyo siyosiy xaritasida davlatning joylanishi, tuzumi, ma'muriy boshqaruv shakllariga xos xususiyatlari, tabiiy, iqtisodiy va ijtimoiy omillarning jahon mamlakatlari ijtimoiy iqtisodiy taraqqiyotga ta'siri, aholisi va uning hududiy joylashuvi, sanoat tarmoqlari, qishloq xo'jaligi va transporti, tashqi iqtisodiy aloqalar, davlatning jahon xo'jaligida tutgan o'rni haqida tushunchaga ega bo'lishi lozim. Bundan tashqari talabalar grafik ishlar, sxematik xaritalar bilan ishlash, diagrammalar tuzish, statistik ma'lumotlarni tahlil qila bilish, davlatning iqtisodiyot tarmoqlari bo'yicha hamda aholi jon boshiga ishlab chiqarilgan yalpi mahsulot turlarini tahlil qila bilish, qo'shimcha adabiyotlar, geografik atlaslar, hamda internet ma'lumotlaridan foydalanib, davlatdagi mavjud siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy holat va ulardagi o'zgarishlar, ularning milliy iqtisodiyot tarmoqlari ko'rsatkichlarini bilishi va ulardan foydalana olishi;

-fanning ichki tarkibiy bo'linishlari, uning boshqa fanlar bilan aloqadorligi, uning asosiy qonuniyatlari, iqtisodiy va ijtimoiy geografiyaga oid ilmiy atamalarning mazmuni, fanning umumiy va regional mavzulari haqida aniq ma'lumotlarga asoslangan bilim va tushunchalar, fanning dolzarb muammosi hisoblangan "tabiiy resurs-aholi-xo'jalik-" tizimining o'zaro bog'liqlikdagi faoliyat samarasi, ularning natija va oqibatlari bo'yicha ko'nikmalariga ega **bo'lishi kerak.**

Amaliy mashg'ulot № 1-2

MAVZU: O'zbekiston Respublikasining siyosiy-ma'muriy xaritasi va O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy geografik o'rni

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: O'zbekiston iqtisodiy ijtimoiy geografiyasi fanining predmeti va obekti, boshqa fanlar bilan bog'liqligi. O'zbekiston Respublikasi siyosiy kartasini shakllanishi. O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy geografik o'rni haqida olgan bilimlarini mustahkamlash. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanishga o'rgatish, milliy iftixor, g'urur tuyg'usini shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, klaster.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. O'zbekiston iqtisodiy ijtimoiy geografiyasi fanining predmeti va obekti.
2. O'zbekiston iqtisodiy ijtimoiy geografiyasi fanining boshqa fanlar bilan bog'liqligi.
3. O'zbekiston Respublikasining iqtisodiy geografik o'rni.
4. O'zbekiston Respublikasi siyosiy kartasining shakllanishi.

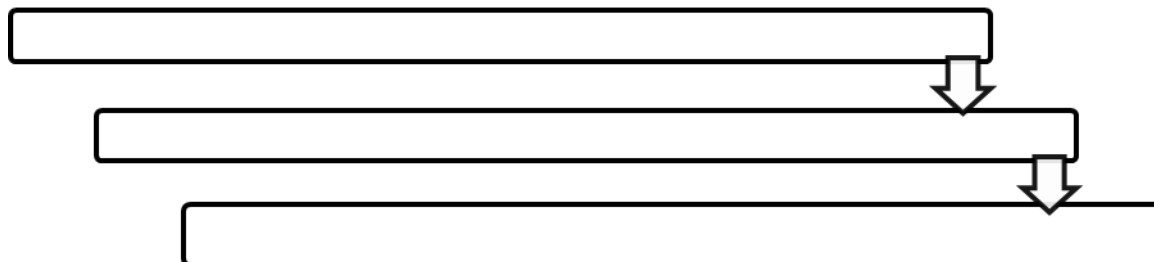
1-ilova

BLITS SAVOL

1. O'zbekiston iqtisodiy ijtimoiy geografiyasi fanining predmeti?
2. O'zbekiston iqtisodiy ijtimoiy geografiyasi fanining obekti?
4. O'zbekiston iqtisodiy ijtimoiy geografiyasi fanini qanday bilan bog'liqligi bor?
5. O'zbekiston Respublikasi kartasining 1924 yilda ko'rinishi qanday bo'lgan?
6. O'zbekiston Respublikasi kartasining 1991 yilda ko'rinishi qanday bo'lgan?
7. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy bo'linish?
8. O'zbekiston Respublikasida nechta shahar, shaharcha va QFY bor?

2-ilova

O'zbekiston iqtisodiy ijtimoiy geografiyasini boshqa fanlar bilan bog'liqligiga oid klaster tuzing.

3-ilova

1-jadval. Yillarda davomida O'zbekiston Respublikasining kartasi qanday ko'rinishda bo'lgan?

O'zbekiston Respublikasining 1917-1924 yillardagi siyosiy kartasidagi ma'muriy hududiy bo'linmalar	O'zbekiston Respublikasining 1924-1991 yillardagi siyosiy dagi ma'muriy hududiy bo'linmalar
1.2...	1.2.....

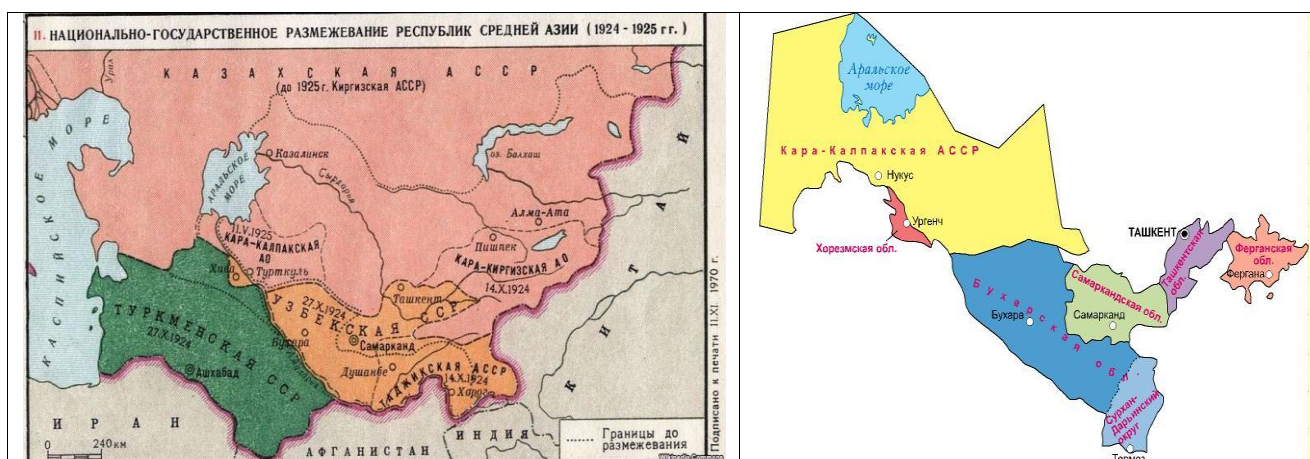
4-ilova

20 asr boshida Turkiston hududining ko'rinishi haqida karta orqali ma'lumot bering.

5-ilova

O'zbekiston Respublikasining 1917-1924 yillardagi siyosiy kartasidagi ma'muriy hududiy bo'linmalar	O'zbekiston Respublikasining 1924-1991 yillardagi siyosiy dagi ma'muriy hududiy bo'linmalar
1.2...	1.2.....

6-ilova

Nuqtalar o'rniga kerakli so'zlarni yozing.

O'zbekiston Respublikasi maydoni kattaligiga ko'ra ... o'rinda, aholi soniga ko'ra .... o'rinda.

O'zbekiston Respublikasi ..... mart, ... yil BMT ga a'z obo'ldi.

O'zbekiston Respublikasining ....ta viloyati va Qoraqalpogiston Respublikasida jami ... qishloq tumanlari, ... shahar, ... shaharcha, ... ta qishloq fuqarolar yig'inlari mavjud.

7-ilova

O'zbekiston Respublikasining IGO` ga oid jadvalni to'ldiring.

IGO`ning qulay jihatlari	IGO`ning noqulay jihatlari

Topshiriq: O'zbekiston Respublikasi siyosiy kartasini yozuvsiz kartaga tushiring.

Amaliy mashg'ulot № 3

MAVZU: O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING TABIIY SHAROITI VA RESURSLARI

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: O'zbekiston Respublikasi tabiiy sharoiti, tabiiy resurslari, foydali qazilmalari. Tabiiy resurs va foydali qazilmalarining mamlakat iqtisodiyotidagi o'rni va ahamiyati haqidagi ma'ruzada egallagan bilimlarini mustahkamlash, tabiatni muhofaza qilishga, tabiiy resurslaridan oqilona foydalanishga o'rgatish, milliy iftixor, g'urur tuyg'usini shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiyva tabiiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, klaster, kartografik texnologiya, aqliy hujum.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. O'zbekiston Respublikasi tabiiy sharoiti.
2. O'zbekiston Respublikasi tabiiy resurslari
3. O'zbekiston Respublikasi foydali qazilmalari

1-ilova

BLITS SAVOL

- 1.O'zbekiston Respublikasining eng baland nuqtasi?
- 2.O'zbekiston Respublikasining umumiy chegarasi necha km?
- 3.O'zbekiston Respublikasi qaysi iqlim mintaqasida joylashgan?
- 4.O'zbekiston Respublikasi hududida qanday foydali qazilmalar bor?

2-ilova

1-jadval. O'zbekiston Respublikasi chegarasiga oid jadvalni ishleng.

Jami chegaraning uzunligi - 6221 km. shundan

Qozog'iston	Qirg'iziston	Tojikiston	Turkmaniston	Afg'oniston

3-ilova**2-jadval. O`zbekiston Respublikasining chekka nuqtalari.**

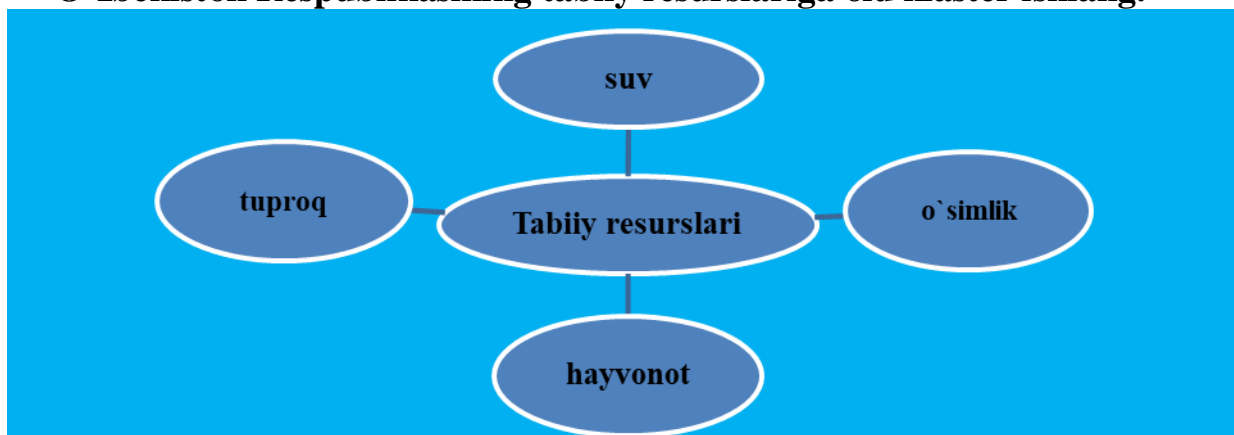
CHekka nuqtasi	shimol	janub	g`arb	sharq
Gradus, minut				
CHekka nuqta nomi				

4-ilova**3-jadval. O`zbekiston Respublikasining tabiiy resurslari.**

QR va viloyatlar	Suv resursi	Tuproq resursi	O`simlik dunyosi	Hyvonot resursi

5-ilova**4-jadval. O`zbekiston Respublikasining relefyfi.**

QR va viloyatlar	Tog` tizmasi	Baland nuqtasi	Tekislik	Cho`l

6-ilova**O`zbekiston Respublikasining tabiiy resurslariga oid klaster ishlang.****7-ilova****5-jadval. O`zbekiston Respublikasining foydali qazilmalari.**

QR va viloyatlar	Rangli metall	Qurilish materiallari	Yoqilg`i resursi	Mineral resurs

8-ilova

Topshiriq: O`zbekiston Respublikasining tabiiy kartasini ishleng.

Amaliy mashg`ulot № 4

MAVZU: O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING AHOLISI.

**Amaliy mashg`ulotining maqsadi:** O`zbekiston Respublikasi aholisi va demografiyasi. Mehnat resurslari, milliy tarkibi, urbanizatsiya darajasi. Qishloq va shahar aholisining joylashishiga oid ma`ruzada egallagan bilimlarini mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`urur shakllantirish.

**Amaliy mashg`ulot jihozi:** O`zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o`quv qo`llanmalar yoki ma`ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma`lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

**Amaliy mashg`ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya:** An`anaviy ta`lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so`rov, aqliy hujum, statistik ma`lumotlarni tahlil qilish, klaster.

Amaliy mashg`ulot rejasi:

- 1.O`zbekiston Respublikasi aholisi va demografiyasi.
- 2.O`zbekiston Respublikasi milliy tarkibi.
- 3.O`zbekiston Respublikas mehnat resurslari.
- 4.O`zbekiston Respublikasi qishloq va shahar aholisining joylashishi.

1-ilova

BLITS SAVOL

- 1.O`zbekiston Respublikasi aholi soni?
- 2.O`zbekiston Respublikasi milliy tarkibi?
- 3.O`zbekiston Respublikasi jinsiy tarkibi?
- 4.O`zbekiston Respublikasi zichligi?
- 5.O`zbekiston Respublikasi urbanizatsiya darajasi?
- 6.2009 yil qanday yil deb nomlandi va uning urbanizatsiya darajasiga qanday bog`liqligi bor?
- 7.O`zbekiston Respublikasi aholisining necha fozi mehnat resurslari hisoblanadi?
- 8.O`zbekiston Respublikasi aholi soniga ko`ra Markaziy Osiyo davlatlari orasida nechanchi o`rinda turadi?

2-ilova

Jadval № 1. O`zbekiston Respublikasi aholisi va mehnat resurslariga oid jadvalni to`ldiring.

QR va viloyatlar	Maydoni	Aholisi	Zichligi	Tabiiy o`sinh	Millioner shaharlar
1					
2					
....					

3-ilova

Jadval № 2. Quydagi jadvalga berilgan soniga ko'ra aholi istiqomat qiladigan shaharlarni 5 tadan nomini yozing.

№	100000-200000	50000-100000	10000-50000
1.	Marg'ilon		
.....			

4-ilova

Aholiga oid klaster tuzing.

5-ilova

Berilgan ma'lumotlar asosida diagramma chizing.

Aholi yosh tarkibi: 0-14 yosh 14%, 15-30 yosh 29 %, 31-45 yosh 15 %, 46-60 yosh 10 % , 61-75 yosh 5% ga oid diagramma chizing.

Aholi soni o'sishiga oid chizma chizing: 2000 yil 24881000 kishi, 2010 yil 28723450 kishi, 2015 yil 30554000 kishi, 2017 yil 32 121100 kishi

6-ilova.

Topshiriq: O'zbekiston Respublikasi aholi kartasini ishleng.

Amaliy mashg'ulot № 5

MAVZU: O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IQTISODIYOTI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyoti uning tuzilmasi. Jahon iqtisodiyotida mamlakatning egallagan o'rnini. Iqtisodiy ko'rsatkichlarining o'sishi. Statistika ma'lumotlarini tahlil qilish yo'li bilan o'zaro taqqoslash. Milliy iftixor, milliy g'urur shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarini tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyoti tuzilmasi.

2. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotini mustaqillikdan avvalgi holati
3. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotini mustaqillikdan keyingi holati

1-ilova

1. YaMM deganda nimani tushunasiz?
2. Iqtisodiy ko'rsatkichi yuqori viloyat?
3. Integratsiya deganda nimani tushunasiz?
4. Iqtisodiy ko'rsatkichi past viloyat?
5. Mehnat resursining bandlik tuzilmasi?
6. Mamlakatimiz mustaqillik yillarida yalpi ichki mahsulot o'sishi nechi davrga bo'lingan?
7. Mamlakatimiz mustaqillik yillarida yalpi ichki mahsulot o'sishi davrlari nechanchi yillarni o'z ichiga oladi?

2-ilova

2020 yilda hududlar bo'yicha asosiy ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlar (jadvalni chizing, ochiq ustunni to'ldiring)

	<i>Maydoni, ming km²</i>	<i>Doimiy axolii soni ming kishi</i>	<i>Aholi zichligi (1 km²)</i>	<i>Iqtisodiyotda bandlarning o'rtacha yillik soni, ming kishi</i>	<i>YaIM (mlrd.sum)</i>	<i>YaIM (mlrd.sum jon boshiga)</i>
O'zbekiston Respublikasi	448,97	31022,5		12818,4	144867,9	
Qorakalpogiston Respublikasi	166,59	1763,1		621,0	3632,1	
Andijon	4,30	2857,3		1245,0	9226,3	
Buxoro	40,32	1785,4		823,2	8090,7	
Jizzax	21,21	1250,1		428,4	3297,0	
Qashqadaryo	28,57	2958,9		1108,5	10509,2	
Navoiy	110,99	913,2		420,6	7575,8	
Namangan	7,44	2554,2		937,3	6073,3	
Samarkand	16,77	3514,8		1402,5	9198,1	
Surxondaryo	20,10	2358,3		901,5	6077,0	
Sirdaryo	4,28	777,1		349,6	2691,8	
Toshkent	15,25	2758,3		1272,4	14150,8	
Fargona	6,76	3444,9		1462,8	9722,2	
Xorazm	6,05	1715,6		678,6	4736,3	
Toshkent sh.	0,34	2371,3		1166,5	21326,3	

3-ilova

Mamlakatimiz mustaqillik yillarida yalpi ichki mahsulot o'sishining asosiy uch davri

Davr	Yillar	Iqtisodiy ko'rsatkichi
Birinchi davr	1991-1995	

Ikkinchi davr	1997-2003	
Uchinchi davr	2004-2007	

4-ilova

O`zbekiston Respublikasining ba`zi mahsulot turi bo`yicha egallagan o`rni.

Maxsulot turi	Egallagan o`rni
Tabiiy gaz	
Paxta	
Oltin	
Uran	

5-ilova

O`zbekiston Respublikasi iqtisodiyot sohalariga ko`ra YaMM tuzilmasi.

Sanoat	33.5%
Qishloq xo`jalik	19.2%
Xizmat ko`rsatish sohalari	47.3%

Amaliy mashg`ulot № 6

MAVZU: O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY SANOAT TARMOQLARI.

**Amaliy mashg`ulotining maqsadi:** O`zbekiston Respublikasi sanoati tuzilmasi. Og`ir sanoat tarmoqlari, yengil sanoat tarmoqlari. Ularni shakllanishiga ta`sir etuvchi omillar, import, eksport maxsulotlari. Yillar davomida sanoat tarmoqlari majmualaridagi o`zgarishlar. YaMM da sanoat tarmoqlari majmualarining ulushi haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish. Milliy iftixor, milliy g`urur shakllantirish.

**Amaliy mashg`ulot jihozi:** O`zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o`quv qo`llanmalar yoki ma`ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma`lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

**Amaliy mashg`ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya:** An`anaviy ta`lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so`rov, aqliy hujum, statistik ma`lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg`ulot rejasi:

- 1.Yoqilg`i-energetika sanoati
- 2.Mashinasozlik sanoati
- 3.Metallurgiya sanoati
- 4.Kimyoo sanoati

1-ilova

BLITS SAVOL

- 1.Yoqilg`i-energetika sanoati tarmoqlari joylashuviga qanday omillar ta`sir etadi?
- 2.Mashinasozlik sanoati tarmoqlari joylashuviga qanday omillar ta`sir etadi?

3. Kimyo sanoati tamoqlari joylashuviga qanday omillar ta`sir etadi?
4. Og`ir sanoat tarmoqlari qoshma korxonalari?
5. Metallurgiya sanoati qaysi viloyatda yaxshi rivojlangan?
6. Mashinasozlik sanoati qaysi viloyatda yaxshi rivojlangan?
7. Eng yirik paxta tozalash korxonasi joylashgan viloyatlar?
8. Eng yirik to`qimachilik korxonasi joylashgan viloyatlar?

2-ilova

Jadval № 1. Yoqilg`i qazib olinadigan konlar nomini yozing. (atlasning yoqilg`i sanoati mavzusidan foydalanib).

QQR va viloyatlar nomi	Kon nomi	Qazilma turi

3-ilova

Jadval № 2. Asosiy issiqlik elektr staniyalari haqida ma`lumot bering

IES nomi	Ishga tushirilgan yili	Loyixaviy quvvati, MVt	Energiya bloklari soni	Yoqilg`i turi

4-ilova

Og`ir sanoat tarmoqlariga oid klaster tuzing.

5-ilova

Jadval № 3. Yoqilg`i sanoatining asosiy ko`rsatkichlaridan foydalanib, 2020 yil 2013 yilga nisbatan necha % oshganligini hisoblang.

	2013	2013	2020
Sanoat maxsuloti hajmi, mlrd.so`m	9632,3		10023,8
Ishlab chiqarish: tabiiy gaz, mlrd.m ³	58,3	%	54,2
neft, gaz kondensatini qo`ushgan holda, mln.t	3,2	%	2,9
Ko`mir mln. t	4,1	%	4,4

suyultirilgan gaz, ming t	559,6	%	606,8
---------------------------	-------	---	-------

6-ilova

Neft-gaz mintaqasi kartasi

7-ilova

Jadval № 1. Neft-gaz mintaqasi

Neft-gaz mintaqasi	Yoqilg`i turi
Usyurt	
Buxoro-Xiva	
Janubi-g`arbiy Xisor	
Surxondaryo	
Farg`ona	

Topshiriq: O`zbekiston Respublikasi og`ir sanoat kartasini ishleng.

Amaliy mashg`ulot № 7

MAVZU: O`ZBEKISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO`JALIGI

**Amaliy mashg`ulotining maqsadi:** O`zbekiston Respublikasi qishloq xo`jaligi tuzilmasi. Qishloq xo`jaligi tarmoqlari, chorvachilik va dehqonchilik tarmoqlari. Ularni shakllanishiga ta`sir etuvchi omillar, import, eksport maxsulotlari. YaMM da qishloq xo`jaligi tarmoqlari majmualarining ulushi haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish. Milliy iftixor, milliy g`urur shakllantirish.

**Amaliy mashg`ulot jihozi:** O`zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o`quv qo`llanmalar yoki ma`ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma`lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

**Amaliy mashg`ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya:** An`anaviy ta`lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so`rov, aqliy hujum, statistik ma`lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg`ulot rejasi:

1. Qishloq xo`jaligi tarmoqlarini joylashishiga ta`sir etuvchi omillar
2. Qishloq xo`jaligi tarmoqlarining hududiy joylashuvi.

3. Chorvachilik tarmoqlari.
4. Dehqonchilik tarmoqlari.

1-ilova

BLITS SAVOL

1. Qishloq xo`jaligi tarmoqlariga qanday omillar ta`sir etadi?
2. Chorvachilik tarmoqlariga haqida ma`lumot bering.
3. Dehqonchilik tarmoqlariga haqida ma`lumot bering.
4. Intensiv qishloq xo`jaligi deganda nimani tushunasiz?
5. Ekstensiv qishloq xo`jaligi deganda nimani tushunasiz?
6. Fermer xo`jaligi va dehqonchilik xo`jaligi deganda nimani tushunasiz?

2-ilova

O`zbekiston Respublikasi qishloq xo`jaligiga oid BBB jadvalni belgilang.

№	Mavzu savoli	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bildim
1	Chorvachilik tarmoqlari			
2	Dehqonchilik tarmoqlari			
3	Ekstensiv qishloq xo`jaligi			
4	Fermer xo`jalik			
5	Dehqonchilik xo`jaligi			
6	Intensiv qishloq xo`jalik			
8	Texnik ekinlar			
9	Sut-go`sht chorvachiligi			
10	Go`sht-sut chorvachiligi			

3-ilova

Qishloq xo`jaligiga oid klaster ishlang

4-ilova

Jadval №1. Qoraqalpog'iston R. Va viloyatlarda qaysi chorva mollari ko'plab boqiladi? Quyidagi jadvalni ishleng.

№	Q.R. , viloyatlar	Yirik shoxli qoramollar	Sigirlar	Qo'y va echkilar
1	Q.R.	+++	++	+
13				

**Jadval №2. Umumiy ekin maydonlarida yem-xashak ekinlari salmog'iga oid
jadvalni ishlang.**

№	Q.R. viloyatlar	11 dan ko'p	8-11	5-8	5 dan kam
1	Q.R.	+			
13					

Topshiriq: Qishloq xo'jaligi kartasini o'rganish.

Amaliy mashg'ulot № 7 davomi

MAVZU: O`ZBEKISTON DEHQONCHILIK TARMOQLARI

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: O`zbekiston Respublikasi dehqonchilik xo'jaligi tuzilmasi. Dehqonchilik xo'jaligi tarmoqlari. Ularni shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar, import, eksport maxsulotlari. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish

Amaliy mashg'ulot jihozi: O`zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Dehqonchilik tarmoqlarini joylashishiga ta'sir etuvchi omillar
2. Dehqonchilik tarmoqlarining hududiy joylashuvi.

1-ilova

BLITS SAVOL

Dehqonchilik tarmoqlariga haqida ma'lumot bering.

Intensiv qishloq xo'jaligi deganda nimani tushunasiz?

Ekstensiv qishloq xo'jaligi deganda nimani tushunasiz?

Fermer xo'jaligi va dehqonchilik xo'jaligi deganda nimani tushunasiz?

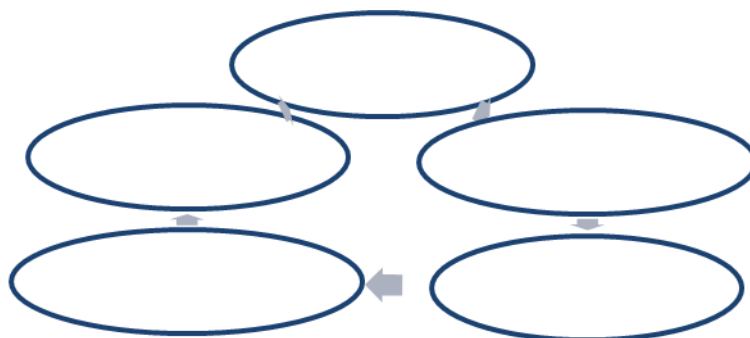
2-ilova

O`zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligiga oid BBB jadvalni belgilang.

№	Mavzu savoli	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bildim
1	Dehqonchilik tarmoqlari			
2	Ekstensiv qishloq xo'jaligi			
3	Fermer xo'jalik			
4	Dehqonchilik xo'jaligi			
5	Intensiv qishloq xo'jalik			
6	Texnik ekinlar			
8	Sut-go'sht chorvachiligi			
9	Go'sht-sut chorvachiligi			

Qishloq xo'jaligiga oid klaster ishlang

Jadval №1. Quydagi jadvalni ishlang.

№	Q.R. , viloyatlar	Texnik ekinlar	Donli ekinlar	Dukakli ekinlar
1	Q.R.			
13				

Jadval №2. Umumiy ekin maydonlarida yem-xashak ekinlari salmog'iga oid jadvalni ishlang.

№	Q.R. viloyatlar	11 dan ko'p	8-11	5-8	5 dan kam
1	Q.R.	+			
13					

Topshiriq: Qishloq xo'jaligi kartasini o'rganish.

Amaliy mashg'ulot № 7 davomi

MAVZU: O'ZBEKISTON CHORVACHILIK TARMOQLARI

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: O'zbekiston Respublikasi chorvachilik xo'jaligi tuzilmasi. Chorvachilik xo'jaligi tarmoqlari. Ularni shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar, import, eksport maxsulotlari. Tabiiy resurslardan oqilona foydalanish

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Chorvachilik tarmoqlarini joylashishiga ta'sir etuvchi omillar
2. Chorvachilik tarmoqlarining hududiy joylashuvi.

BLITS SAVOL

Chorvachilik tarmoqlariga haqida ma`lumot bering.

Intensiv qishloq xo`jaligi deganda nimani tushunasiz?

Ekstensiv qishloq xo`jaligi deganda nimani tushunasiz?

Fermer xo`jaligi va dehqonchilik xo`jaligi deganda nimani tushunasiz?

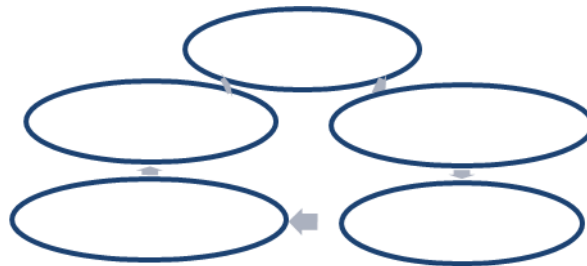
2-ilova

O`zbekiston Respublikasi qishloq xo`jaligiga oid BBB jadvalni belgilang.

№	Mavzu savoli	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bildim
1	Chorvachilik tarmoqlari			
2	Ekstensiv qishloq xo`jaligi			
3	Fermer xo`jalik			
4	Intensiv qishloq xo`jalik			
5	Texnik ekinlar			
6	Sut-go`sht chorvachiligi			
7	Go`sht-sut chorvachiligi			

3-ilova

Qishloq xo`jaligiga oid klaster ishlang

4-ilova

Jadval №1. Quydagi jadvalni ishlang.

№	Q.R. , viloyatlar	Yirik shoxli qoramol	Qo`ychilik	Echkichilik
1	Q.R.			
13				

5-ilova

Jadval №2. Umumiy ekin maydonlarida yem-xashak ekinlari salmog`iga oid jadvalni ishlang.

№	Q.R. viloyatlar	11 dan ko`p	8-11	5-8	5 dan kam
1	Q.R.	+			
13					

Topshiriq: Qishloq xo`jaligi kartasini o`rganish.

Amaliy mashg'ulot № 8

MAVZU: O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING TRANSPORTI TARMOQLARI

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: O`zbekiston Respublikasi transport tarmoqlari. Transport tarmoqlarining hududiy joylashuvi. Mamlakat iqtisodiyotida transport tarmoqlarining ahamiyati haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`urur shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O`zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o`quv qo`llanmalar yoki ma`ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma`lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An`anaviy ta`lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so`rov, aqliy hujum, statistik ma`lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Quruqlik transporti tarmoqlari.
2. Havo transporti.
3. Suv transporti.
4. Quvr transporti.

1-ilova

BLITS SO`ROV

O`zbekistonda birinchi temir yo`l qachon ishga tushgan?

Mustaqillikka erishgach qurilgan temir yo`llar ?

Mamlakatda qo`shma korxonalar hamkorligida qanday rusumli avtomobillar ishlab chiqariladi?

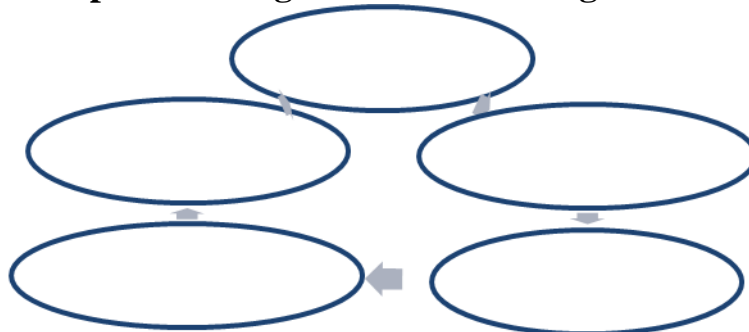
Yuk aylanmasida transport turlarining o`rni?

Xalqaro aeroportlar qaysi shaharlarda mavjud?

Yo`lovchi tashish aylanmasida transport turlarining o`rni?

2-ilova

Transport turlariga oid klaster tuzing

3-ilova

Jadval №1. Quyidagi jadvalni chizing va yuk tashish va yo`lovchi tashishga oid statistik mahlumotlar asosida diagramma chizing.

Mamlakat	Temir yo'l uzunligi, km	Zichligi 10 ming kv.km.	Yuk tashish ming/t	Yo'lovchi tashish. mln/kishi
O'zbekiston	4258.4	94.8	59177.9	14877.3

Jadval №2.

Mamlakat	Avtomobil yo'l uzunligi km	Zichligi 10 ming kv.km.	Yuk tashish ming/t	Yo'lovchi tashish. mln/kishi
O'zbekiston	42.0	92.7	350.7	603.3

4-ilova

Jadval №3. Umumiy foydalanishdagi qattiq qoplamali avtomobilg' yo'llarining zichligiga oid jadvalni ishleng. (1 ming km.kv. hududda km.da)

QR va viloyat nomi	500dan ko'p	300-500	150-300	50-150
1				
13				

5-ilova

Jadval №4. Aeroport , port va pristanlar mavjud shaharlarning nomini yozing.

№	Xalqaro aeroport nomi	Aeroport nomi	Port va pristanlar nomi
1			Termiz
...			

6-ilova

Yozuvsiz kartaga viloyatlarda mavjud aeroport, xalqaro aeroport, temir yo'lga oid shartli belgilarni tushiring

Amaliy mashg'ulot № 9

MAVZU: O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING TASHQI IQTISODIY ALOQALARI

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: O'zbekiston Respublikasining tashqi iqtisodiy aloqalari. Mamlakat iqtisodiyotida tashqi iqtisodiy aloqalarning ahamiyati, eksport va import tuzilmalari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. O'zbekiston iqtisodiyotida tashqi iqtisodiy aloqalarning ahamiyati.
2. O'zbekiston Respublikasining MDH malakatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari.
3. O'zbekiston Respublikasining Yevropa mamlakatlari bilan tashqi iqtisodiy aloqalari.

1-ilova

BLITS SO'POV

1. O'zbekiston Respublikasi infratuzilmalarini rivojlantirishda qanday banklar bilan hamkorlikda ish olib bormoqda?
2. O'zbekiston qaysi mamlakatalar bilan qanday mahsulot turlarini import qiladi?
3. O'zbekiston qaysi mamlakatalarga qanday mahsulot turlarini eksport qiladi?
4. O'zbekiston Respublikasining tashqi iqtisodiy aloqalarida MDH malakatlarining o'rnini?
5. O'zbekiston Respublikasining tashqi iqtisodiy aloqalarida Yevropa malakatlarining o'rnini?
6. Mamlakatdagi qo'shma korxonalar haqida ma'lumot bering.

2-ilova

Jadval №1. Quyidagi jadvalda foizni toping.

	(mln AQSh dollari)		2020 yil yanvar-dekabr nisbatan foiz hisobida
	yanvar-dekabr		
	2015 y.	2020 y.	
Tashqi savdo aylanmasi	1223,0	1416,4	
shu jumladan:			
MDH davlatlari	455,2	564,1	
boshqa xorij davlatlar	767,8	852,3	

Eksport	421,5	470,6	
shu jumladan:			
MDH davlatlari	175,5	234,5	
boshqa xorij davlatlar	246,0	236,1	
Import	801,4	945,8	
shu jumladan:			
MDH davlatlari	279,7	329,6	
boshqa xorij davlatlar	521,7	616,2	

3-ilova

Jadval №2. Quyidagi jadvalni ishleng.

	700dan ortiq	300-400	200-300	100-200	50-100	20-50
Import					BAA,	
Eksport				Hindistn,		

4-ilova

Jadval №3. Berilgan statistik ma`lumotlar asosida diagramma ishleng.

Oziq-ovqat mahsulotlari	10.2
Kimyo sanoat mahsulotlari	17.1
Neft mahsulotlari	5.2
Qora va rangli metallar	9.9
Mashina va jihozlar	38.7
Xizmatlar	7.3
Boshqa mahsulotlar	11.6

5-ilova

Topshiriq: O`zbekiston Respublikasi TIA kartasini ishleng.

Amaliy mashg`ulot № 10

MAVZU: O`ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IQTISODIY RAYONLARGA BO`LINISHI

*Amaliy mashg`ulotining maqsadi:* O`zbekiston Respublikasining iqtisodiy rayonlarning tashkil etilishidagi qonuniyatlari, omillari. Iqtisodiy rayonlar o`zaro bir-biridan xususiyatlarga ko`ra farqi. Iqtisodiy rayonlashtirish masalalarini hal qilishda xissa qo`shgan iqtisodchi geograf olimlar. Mamlakatdagi 8 ta iqtisodiy rayonlar haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Iqtisodiy rayonlarning tashkil etilishidagi qonuniyatlari.
2. Iqtisodiy rayonlarning tashkil etilishidagi omillar.
3. Iqtisodiy rayonlarning ilmiy-amaliy ahamiyati.

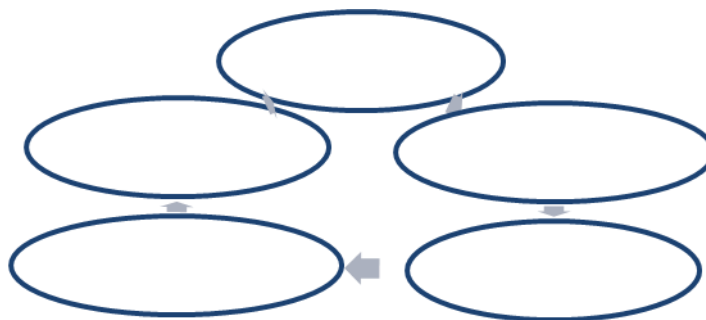
1-ilova

BLITS SO'ROV

1. Iqtisodiy geografik rayon tushunchasiga ta'rif bering.
2. Iqtisodiy rayonni hosil qiluvchi eng muhim omilga ta'rif bering.
3. O'zRda nechta viloyat, qishloq tumani bor?
4. Iqtisodiy rayonlar o'zaro bir-biridan qanday xususiyatlarga ko'ra farq qiladi?
5. Hududiy ishlab chiqarish majmualariga ta'rif bering.
6. Iqtisodiy geograflar tomonidan mamlakat nechta iqtisodiy rayonlarga ajratilgan?
7. Iqtisodiy rayon qanday bazaviy sohalarga ega bo'lishi lozim?
8. Iqtisodiy rayonda qanday tarmoqlar shakllangan bo'lishi kerak?

2-ilova

O'zbekiston Respublikasi iqtisodiy rayonlariga oid klaster ishlang.

3-ilova

Jadval №1. Jadvalni to'ldiring.

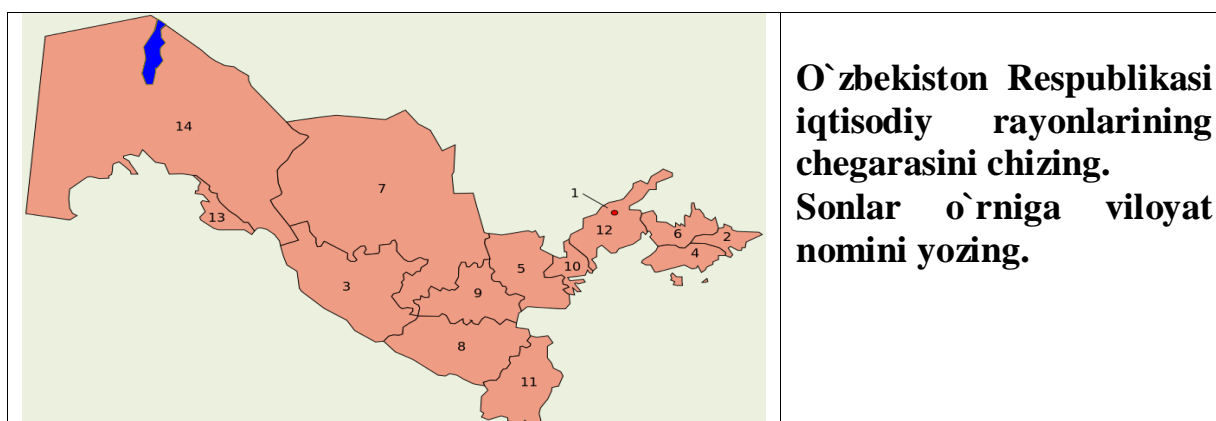
Iqtisodiy rayonni hosil qiluvchi eng muhim omillar	Iqtisodiy rayonlarning tashkil etilishidagi qonuniyatlar	Iqtisodiy rayonlarning bazaviy sohalari

4-ilova

Jadval №2. QR va viloyatlar aholi zichligini aniqlang.

№	nomi	maydoni	aholisi	zichligi
1	Andijon	4.3	2805.2	
2	Buxoro	40.3	1756.5	
3	Jizzax	21.2	1226.8	
4	Navoiy	111.0	900.7	
5	Namangan	7.4	2504.0	
6	Samarqand	16.8	3444.8	
7	Surxondaryo	20.1	2307.5	
8	Sirdaryo	4.3	763.7	8
9	Toshkent	15.3	2726.1	9
10	Farg'ona	6.8	3386.1	10
11	Xorazm	6.1	1683.7	11
12	Qashqadaryo	28.6	2895.5	12
13	Toshkent sh	0.3	2351.8	13
14	Qoraqalpog'iston Respublikasi	166.6	1736.2	14

5-ilova

Topshiriq: Iqtisodiy rayonlar kartasini ishlash.

Amaliy mashg'ulot № 11

MAVZU: TOSHKENT IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Toshkent iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'ri. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Toshkent iqtisodiy rayoni tabiiy sharoiti
2. Toshkent iqtisodiy rayoni tabiiy resurslari.
3. Aholisi va mehnat resurslari

1-ilova

BLITS SO'ROV

1. Toshkent iqtisodiy rayoni tabiiy sharoiti tabiiy sharoiti haqida ma'lumot bering
2. Rayon qanday suv resurslariga ega?
3. Rayondagi rangli metal konlari?
4. Rayonda qanday qurilish materiallari qazib olinadi?
5. Rayon aholi soniga ko'ra nechanchi o'rinda turadi?
6. Aholining necha foizi faol aholi?
7. Toshkent iqtisodiy rayonining o'ziga xos xususiyatlari?

2-ilova

1-jadval. Toshkent iqtisodiy rayoni tabiiy resurslari va sharoitiga oid jadval.

Yer resursi	Suv resursi	Foydali qazilmalari	Releyfi	Eng baland nuqtasi

3-ilova

Toshkent viloyati aholisi tabiiy o'sishiga oid chizma chizing: tug'ilish 20.4, o'lim 5.8, tabiiy ko'payish 14.6 promille (2020 yil ma'lumoti).

Toshkent viloyati aholi soni bo'yicha egallagan o'rniga oid diagramma ishlang.

Samarqand-3.4 mln.k., Farg'ona 3.3 mln.k., Qashqadaryo 2.89 mln.k., Andijon 2.8 ln.k., Toshkent 2.7 mln.k. Toshkent iqtisodiy rayonining aholisi necha kishini tashkil etadi?

Toshkent viloyatida mavjud tsement ishlab chiqaruvchi korxonalar haqida ma'lumot bering.

Qo'chbuloq, Qouldi, Sovuqbuloq, SHovozsoy, Qizilolmasoy, Kalmakir, May resurs shaharlarda nima qazib olinadi va ular qaysi tumanlarga kiradi?

4-ilova

Raqamlar so'zlaganda: 14; 1938; 2200; 334.8; 11; 15.6; 400-500; 19.

Amaliy mashg'ulot № 11 davomi

MAVZU: TOSHKENT IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Toshkent iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Rayon sanoat tarmoqlari.
2. Rayon qishloq xo'jaligi tarmoqlari.
3. Rayon ma'muriy-hududiy bo'linmasi.
4. Rayon ichki tafovutlari.

1-ilova

№1 jadval. BLITS O`YIN

№	Savollar	Yakka javob	To'g'ri javob	Sizning harakatingiz
1	Toshkent iqtisodiy geografik rayonida .....ta tuman bor			Bekobod, CHinoz, Pskent, Qibray.
2	Toshkent iqtisodiy geografik rayoni.			Angren
3	Toshkent shahri aholi soni bo'yicha MDH mamlakatlari orasida ...chi o'rinda			“Ammofos”, “Maksam”, “Maksam O'zbekiston”, “Maham CHirchiq”
4	Toshkent viloyati oltin konlari			Rangli metallurgiya
5	Iqtisodiy geografik rayonning asosiy sanoat tarmoqlari			14
6	Toshkent viloyatida uzumchilik bo'yicha yetakchi tumanlar			Toshkent viloyati, Toshkent shahri
7	Toshkent viloyatining asosiy ko'mir bazasi			Yoqilg'i-energetika, metallurgiya, mashinasozlik va metalni qayta ishlash, kimyo, qurilish

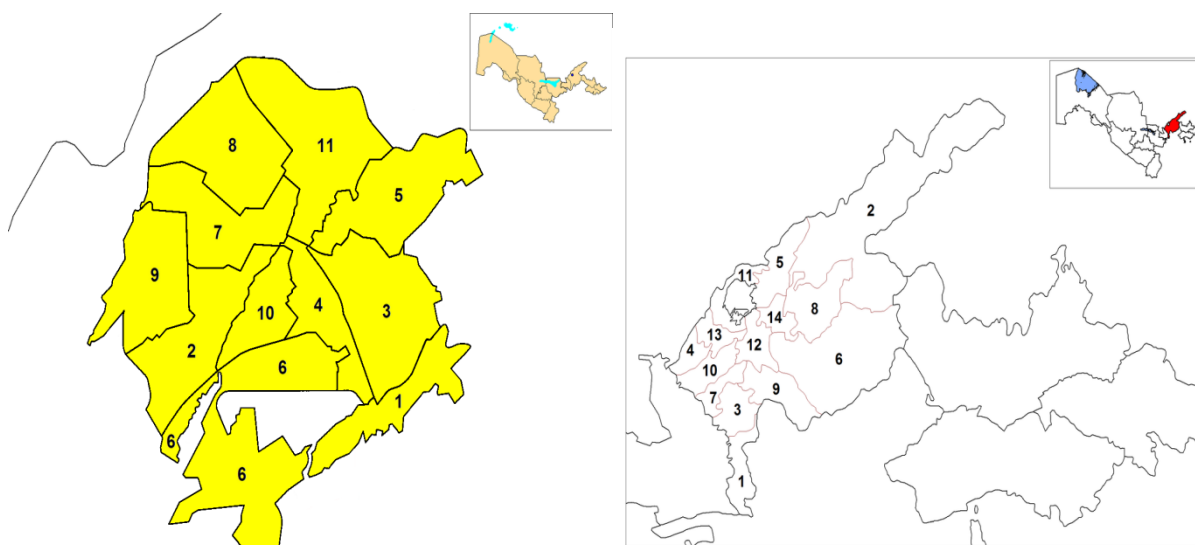
				materiallari, oziq-ovqat va b.
8	Kimyo sanoatining yetakchi qo'shma korxonalari			4
9	Toshkent viloyatining yetakchi sanoat tarmog'i			Ko'chbuloq, Qizilolmasoy, Qouldi.
10	Toshkent viloyatida sabzovot bo'yicha yetakchilik qiladigan tumanlar			Pskent, Bo'stonliq.

2-ilova

№2 jadval. Toshkent viloyati tumanlari haqidagi ma'lumotga oid jadvalni to'ldiring.

№	Tuman nomi	sanoati	Qishloq xo'jaligi
1....			

3-ilova

4-ilova

№3 jadval. Jadvalda berilgan tumanlar to'g'risiga kartadagi mos raqamlarni uchunchi ustunga qo'yib chiqing.

№	Tuman nomi	Tuman markazi	Kartadagi raqam
1	Bekobod	Zafar shaharcha	1
2	Bo`ka	Bo`ka shahar	3
3	Bo`stonliq	G`azalkent shahar	2

4	Zangiota	Keles shahar	11
5	Ohangaron	Ohangaron shahar	6
6	Oqqo`rg`on	Oqqo`rg`on shahar	7
7	Parkent	Parkent shahar	8
8	Piskent	Piskent shahar	9
9	Chinoz	Chinoz shahar	4
10	Yuqorichirchiq	Yangibozor shaharcha	14
11	Yangiyo`l	Gulbahor shaharcha	13
12	O`rtachirchiq	To`ytepa shahar	12
13	Qibray	Qibray shaharcha	5
14	Quyichirchiq	Do`stobod shahar	10

5-ilova

1. Ichki tafovutiga ko'ra 2 ta rayonga ajratiladi, maydoniga ko'ra diagramma ishlang. (Janubiy iqtisodiy rayon: Bekobod, Bo'ka, Oqqo'rg'on va CHirchiq-Ohangaron iqtisodiy rayoni:qolgan tumanlar kiradi.)
2. Toshkent shaxrida joylashgan yirik korxonalar haqida ma'lumot bering.
3. Quyidagi kartadagi raqamlarda joylashgan tumanlarni nomini yozing. (Toshkent shahar tumanlari avval qanday nomlangan)

Topshiriq: Toshkent iqtisodiy geografik rayoni kartasini ishlash.

Amaliy mashg'ulot № 12

MAVZU: MIRZACHO`L IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Mirzacho`l iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlası va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An`anaviy ta`lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Mirzacho`l iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

BLITS SO`ROV

1. Mirzacho`l iqtisodiy rayoniga qaysi viloyatlar kiradi?
2. Mirzacho`l iqtisodiy rayoni aholi soni bo`yicha mamlakatda nechanchi o`rinda turadi?
3. Rayon ixtisoslashgan sanoat tarmog`i?
4. Rayon ixtisoslashgan qishloq xo`jaligi tarmog`i?
5. Rayon transport tarmoqlari?

2-ilova

Berilgan ma`lumotlar asosida diagramma chizing.

Sirdaryo , Jizzax viloyatlarining jami qishloq xo`jaligida foydalaniladigan erlari : 291,5 ming ga.ni, 1168,4 ming ga.ni tashkil etadi. SHundan:

	Sirdaryo	Jizzax
Ekin erlar	- 87,1%	41,1%
Ko`p yillik daraxtzorlar	- 2,1%	1,2%
Bo`z erlar	- 3,7%	0,7%
Pichanzorlar va yaylovlar	- 7,1%	57,0%

3-ilova

Nuqtalar o`rniga kerakli so`zlarni qo`ying.

Maydoni ..... ming kv. km yoki respublika hududining bor-yo`g`i .... foizini tashkil etadi, xolos.. Axolisi .... ming kishi. Sirdaryo viloyati ma`muriy jixatdan .....ta kishlok tumanlari, ..... ta tumanga bo`ysinuvchi shaxar va .... ta shaxarchalardan iborat.

Urbanizatsiya jarayonining bunday demografik ko`rsatkichi respublika o`rtacha darajasidan ..... % ancha past. 2009-yilga kelib esa, vaziyat mamlakatimizda yuz bergan “qishloq” yoki “ma`muriy urbanizatsiya” tufayli shaxarchalar soni 25 taga yetgan, urbanizatsiya darajasi esa ..... foizga yetgan. Viloyat yalpi xududiy mahsulotining ..... foizini kishlok xo`jaligi beradi. Paxta yalpi xosil 240-250 ming tonna atrofida. Viloyat miqyosida, shartli ravishda 3 ta rayonga ajratish mumkin: Markaziy- ..... tumanlari, Janubiy- ..... tumanlari xamda SHimoliy- ..... tumanlari kiradi.

Jizzax viloyatining asosiy gidrografik shaxobchasi .....daryosi hisoblanadi.

Volfram ....., oltin.....qazib olinadi, ...polimetal konlari sanoat ishlab chiqarishida katta axamiyatga ega. Viloyatda temir rudasi ....., tsement va gisht xom ashyosi ....., bazalt .....da qazib olinadi. Viloyatda 2013-yilda urbanizatsiya darajasi ..... % qozoqlar ....., ... va qirg`izlar ....., ..... ham biroz ko`proq Viloyat miqyosida, shartli ravishda 2 ta rayonga: Yuqori- .....tumanlari va Quyi-.....tumanlariga bo`linadi.

4-ilova

1-jadval. Mirzacho`l iqtisodiy rayoni tabiiy resurslari va sharoitiga oid jadval.

Yer resursi	Suv resursi	Foydali qazilmalari	Releyfi	Eng baland nuqtasi
-------------	-------------	---------------------	---------	--------------------

--	--	--	--	--

Topshiriq: Sirdaryo viloyatining iqtisodiy kartasini ishleng.

Amaliy mashg'ulot № 12 davomi

MAVZU: MIRZACHO`L IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Mirzacho`l iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o`rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo`jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo`jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlası va yozuvsiz karta, o`quv qo`llanmalar yoki ma`ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma`lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An`anaviy ta`lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so`rov, aqliy hujum, statistik ma`lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Mirzacho`l iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o`rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo`jaligi tarkibi.

1-ilova

Mirzacho`l iqtisodiy rayoniga oid BBB jadvalni to`ldiring

№	Mavzu savoli	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bildim
	Mirzacho`l iqtisodiy rayoni tarkibiga kiruvchi viloyatlar.			
	Mirzacho`l iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o`rni			
	Mirzacho`l iqtisodiy rayoni foydali qazilmalari.			
	Mirzacho`l iqtisodiy rayoni urbanizatsiya darajasi.			
	Mirzacho`l iqtisodiy rayoni qishloq aholi punktlari.			
	Mirzacho`l iqtisodiy rayoni xo`jaligi ixtisoslashgan tarmoqlari.			
	Mirzacho`l iqtisodiy rayoni yirik sanoat korxonolari.			
	Mirzacho`l iqtisodiy rayoni			

	qishloq xo'jaligi tamoqlari.			
	Mirzacho'l iqtisodiy rayoni tashqi iqtisodiy aloqalari.			
	Mirzacho'l iqtisodiy rayoni ichki ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlari.			

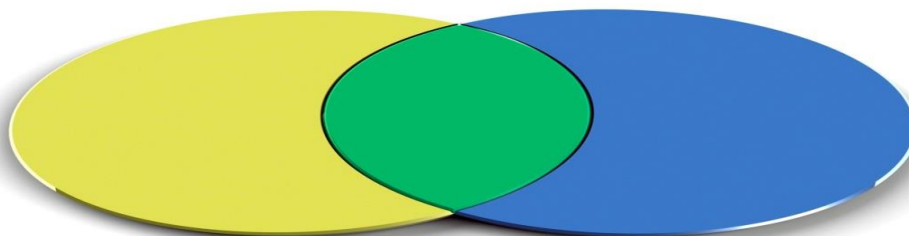
2-ilova

№2 jadval. Sirdaryo viloyati tumanlari haqidagi ma'lumotga oid jadvalni to'ldiring.

№	Tuman nomi	sanoati	Qishloq xo'jaligi
1....			

3-ilova

Sirdaryo va Jizzax viloyatlariga VENN diagramma tuzing.

4-ilova

	<p>Kartada berilgan raqamlar asosida tumanlar va ularning markazlari nomini yozing</p>
--	---

5-ilova

№2 jadval. Jizzax viloyati tumanlari haqidagi ma'lumotga oid jadvalni to'ldiring.

№	Tuman nomi	sanoati	Qishloq xo'jaligi
1....			

Topshiriq: Jizzax viloyatining iqtisodiy kartasini ishlang.

Amaliy mashg'ulot № 13

MAVZU: FARG`ONA IQTISODIY RAYONI

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Farg`ona iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Farg`ona iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

1. Farg'ona iqtisodiy rayoniga qaysi viloyatlar kiradi?
2. Farg'ona iqtisodiy rayoni aholi soni bo'yicha mamlakatda nechanchi o'rinda turadi?
3. Rayon ixtisoslashgan sanoat tarmog'i?
4. Rayon ixtisoslashgan qishloq xo'jaligi tarmog'i?
5. Rayon transport tarmoqlari?
6. Farg'ona iqtisodiy rayoni viloyatlari jami aholisining qanchasi shahar, qanchasi qishloq aholisi sonini tashkil etadi?

2-ilova

1. Farg'ona iqtisodiy rayonining mamlakat YaIMdagi ulushiga oid diagramma ishlang.
2. Farg'ona iqtisodiy rayonining mamlakat hududida egallagan ulushiga oid diagramma ishlang.

3-ilova

Jadval № 1 ni to'ldiring.

Viloyat nomi	Neft va tabiiy gaz	neft	gaz	Rangli metall	Qurilish materiallari
Andijon	Polvontosh,..				
Namangan		Kosonsoy,			

		...			
Farg`ona					

4-ilova

Jadval №2 (atlasning 17-betdan foydalangan holda. Foiz hisobida)

Viloyat nomi	Qishloq xo`jaligi korxonasi	Dehqon xo`jaligi	Fermer xo`jaligi
Fargona			
Andijon			
Namangan			

5-ilova

Savollarga to`g`ri javob yozsangiz ajratib ko`rsatilgan ustunda Andijon viloyatining asosiy daryosining nomi kelib chiqadi.

1. Viloyatda tabiiy o`rish yuqori bo`lgan tuman?
2. Eng oxirgi tashkil topgan tuman?
3. Qirg`iziston bilan chegaradosh tuman nomi?
4. Neft konlaridan birinng nomi?
5. Viloyatda yetishtiriladigan guruch nomi?
6. Qo`rg`on tepa tumanida joylashgan suv ombori?
7. Viloyatning yirik shaharlaridan bir?
8. Paxta tozalash sanoati yaxshi rivojlangan shahar?

		Q	o`	r	g`	o	n	t	e	p	A
		O	l	t	i	n	k	o`	L		
q	o`	R	g`	o	n	t	e	p	A		
o	l	A	m	u	sh	u	K				
		D	e	v	z	i	r	A			
		A	n	d	i	j	o	N			
		q	o	R	a	s	u	V			
k	u	y	g	a	n	yo	r				

Topshiriq: Farg`ona, Namangan vilotlarining iqtisodiy kartasini ishlash.

Amaliy mashg`ulot № 13 davoami

MAVZU: FARG`ONA IQTISODIY RAYONI

**Amaliy mashg`ulotining maqsadi:** Farg`ona iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o`rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo`jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo`jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Farg'ona iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

BLITS SO'ROV

1. Farg'ona iqtisodiy rayoni nechta viloyatdan tashkil topgan?
2. Iqtisodiy rayon jami aholi soni?
3. Iqtisodiy rayonning jami maydoni necha kv.km.ni tashkil etadi?
4. Farg'ona viloyati ixtisoslashgan tarmog'i?
5. Andijon viloyati ixtisoslashgan tarmog'i?
6. Namangan viloyati ixtisoslashgan tarmog'i?
7. Rayondagi yirik neft konlari?
8. Rayon urbanizatsiya darajasi?
9. Rayon tarkibida jami nechta tuman bor?

2-ilova

1-guruh uchun topshiriqlar.

Jadval № 1. Farg'ona viloyati tumanlari haqidagi malumotga oid jadvalni to'ldiring.

№	Tuman nomi	Mamuriy markazi	sanoati	Qishloq xo'jaligi
1.	Bog`dod	Bog`dod		
2	Beshariq	Beshariq		
3	Buvayda	Yangiqo`rg`on.		
4	Dang`ara	Dang`ara		
5	Yozyovon	Yozyovon		
6	Oltiariq	Oltiariq.		
7	Oxuboboev	Langar		
8	Rishton	Rishton.		
9	So`x	Ravon.		
10	Toshloq	Toshloq		
11	Uchko`prik	Uchko`prik.		
12	Farg`ona	Vodil.		
13	Furqat	Navbahor.		
14	O`zbekiston	Yaypan.		

15	Quva	Quva.		
----	------	-------	--	--

3-ilova

2-guruh uchun topshiriqlar.

Jadval № 1. Andijon viloyati tumanlari haqidagi malumotga oid jadvalni to'ldiring.

№	Tuman nomi	Mamuriy markazi	sanoati	Qishloq xo'jaligi
1.	Andijon	Kuyganyor		
2	Asaka	Asaka.		
3	Baliqchi	Baliqchi		
4	Buloqboshi	Buloqboshi		
5	Bo`z	Bo`z		
6	Jalolquduq	Oxunboboev		
7	Izboskan	Poytug`		
8	Marxamat	Marxamat		
9	Oltinko`l	Oltinko`l		
10	Paxtaobod	Paxtaobod		
11	Ulug`nor	Oqoltin		
12	Xo`jaobod	Xo`jaobod		
13	Shaxrixon	Shaxrixon		
14	Qo`rg`ontepa	Qo`rg`ontepa		

4-ilova

3-guruh uchun topshiriqlar.

Jadval № 1. Namangan viloyati tumanlari haqidagi malumotga oid jadvalni to'ldiring.

№	Tuman nomi	Mamuriy markazi	sanoati	Qishloq xo'jaligi
1.	Kosonsoy	Kosonsoy		
2	Namangan	Toshbuloq		
3	Mingbuloq	Jomashuy		
4	Norin	Xaqqulobod		
5	Pop	Pop		
6	To`raqo`rg`on	To`raqo`rg`on		
7	Uychi	Uychi		
8	Uchqo`rg`on	Uchqo`rg`on		
9	Chortoq	Chortoq		
10	Chust	Olmos		
11	Yangiqo`rg`on	Yangiqo`rg`on		

5-ilova

Savollarga to'g'ri javob yozsangiz ajratib ko'rsatilgan ustunda Namangan viloyatidagi maydoni katta bo'lgan tumanning nomi kelib chiqadi.

1. Markazni eslatuvchi resurs shahar.
2. Tuman markazi?
3. Viloyatdan oqib o'tuvchi daryo?
4. Viloyat katta shaharlaridan birining nomi?
5. Tuman markazi?
6. Tog' tizmasi nomi?
7. Pop tumanida qazib olinadigan rangli metall.
8. Aholi dinamikasi past viloyatlardan biri?
9. Rangli metall va polimetall qazib olinadigan resurs shahar?

			n	a	M	a	n	g	a	n
		o'	y	ch	I					
					N	o	r	i	n	
n	a	m	a	n	G	a	n			
		t	o	sh	B	u	l	o	q	
				q	U	r	a	m	a	
				o	L	t	i	n		
				k	O	s	o	n	s	o
ch	o	d	o	q						y

Topshiriq: Andijon viloyatlarining iqtisodiy kartasini ishlash.

Amaliy mashg'ulot № 14

MAVZU: SAMARQAND IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Samarqand iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Samarqand iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

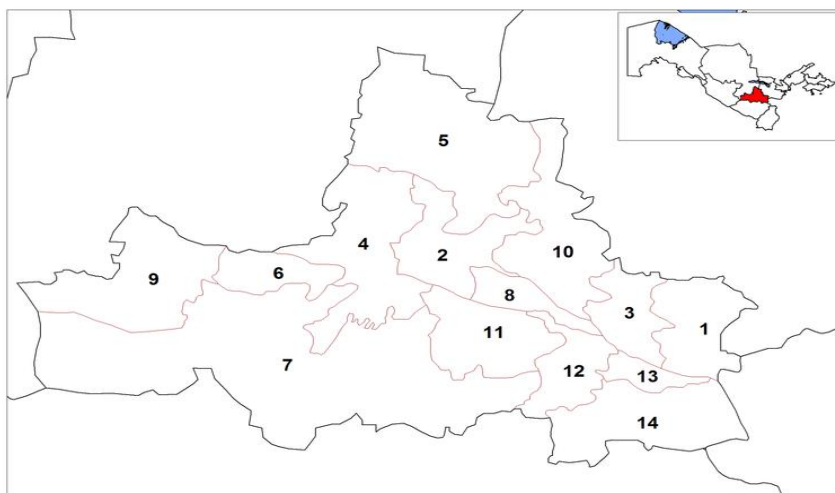
BLITS SO'ROV

- 1.Samarqand iqtisodiy rayoni nechta viloyatdan tashkil topgan?
- 2.Iqtisodiy rayon aholi soni qancha kishi tashkil etadi?
- 3.Iqtisodiy rayonning maydoni necha kv.km.ni tashkil etadi?
- 4.Iqtisodiy rayonning ixtisoslashgan tarmog`i?
- 5.Iqtisodiy rayonning ixtisoslashgan tarmog`i?
- 6.Rayonda qanday rekreatsion resurslar bor?
- 7.Rayon urbanizatsiya darajasi?
- 8.Rayon tarkibida jami nechta tuman bor?

2-ilova

- 1.Samarqand iqtisodiy rayonining mamlakat YaIMdagi ulushiga oid diagramma ishlang.
- 2.Samarqand iqtisodiy rayonining mamlakat hududida egallagan ulushiga oid diagramma ishlang.

3-ilova

Samarqand viloyati tumanlari haqidagi ma`lumotga oid jadvalni karta yordamida to`ldiring. (alohida)

No	Tuman nomi	Ma'muriy markazi	Sanoati	Qishloq xo'jaligi
1	1.Bulung'ur			
2	1.Jomboy			
3	2.Ishtixon			
4	2.Kattaqo'rg'on			
5	2.Narpay			
6	2.Nurobod			
7	1.Oqdaryo			
8	1.Payariq			
9	1.Pastdarg'om			
10	2.Paxtachi			

11	1.Samarqand			
12	1.Toyloq			
13	1.Urgut			
14	2.Qo'shrobot			

4-ilova

Samarqand iqtisodiy rayoni tabiiy resurslariga oid jadvalni ishlang.

Tuman	Resurs shahar	Foydali qazilma turi
Kattaqo'rg'on	Andak	granit

Amaliy mashg'ulot № 14 davomi

MAVZU: SAMARQAND IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Samarqand iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

- 1.Samarqand iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
- 2.Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
- 3.Rayon aholisi va mehnat resurslari.
- 4.Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

Samarqand iqtisodiy rayoniga oid BBB jadvalni to'ldiring

№	Mavzu savoli	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bildim
	Samarqand iqtisodiy rayoni tarkibiga kiruvchi viloyat.			
	Samarqand iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni			
	Samarqand iqtisodiy rayoni foydali qazilmalari.			
	Samarqand iqtisodiy rayoni urbanizatsiya darajasi.			
	Samarqand iqtisodiy rayoni			

	qishloq aholi punktlari.			
	Samarqand iqtisodiy rayoni xo'jaligi ixtisoslashgan tarmoqlari.			
	Samarqand iqtisodiy rayoni yirik sanoat korxonalarini.			
	Samarqand iqtisodiy rayoni qishloq xo'jaligi tarmoqlari.			
	Samarqand iqtisodiy rayoni tashqi iqtisodiy aloqalari.			
	Samarqand iqtisodiy rayoni ichki ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlari.			

2-ilova

Samarqand iqtisodiy rayoniga oid klaster ishlang.

3-ilova

Samarqand iqtisodiy rayoni ichki tafovutlariga oid statistik ma'lumotlar asosida diagramma ishlang.

Iqtisodiy rayoni	Maydoni(%)	Aholisi(%)	Sanoat(%)	Qishloq xo'jaligi(%)
1. Samarqand (sharqiy rayon)	32.2	67.8	82.6	67.4
2. Kattaqo'rg'on (g'arbiy rayon)	67.8	32.2	17.4	32.6

4-ilova

Savollarga to'g'ri javob yozsangiz ajratib ko'rsatilgan ustunda Mirzo Ulug'bek tomonidan barpo etilgan tarixiy yodgorlik nomi kelib chiqadi. (javoblar yozilganda tutuq belgisi ham yoziladi)

- 1.Uzumchilik rivojlangan tuman markazi.
- 2.Toshkent - Samarqand tezyurar yo'lovchi qatnovini amalga oshiruvchi..... elektrlashgan temir yo'l.
- 3.Oqdaryo tumani ..... qishlog'ida Mahdumi A'zam maqbarasi bor.
- 4.Oqdaryo va Qoradaryo oralig'i ..... deb ataladi.
- 5.Tuman markazi.

7. Rayon urbanizatsiya darajasi?
 8. Rayon tarkibida jami nechta tuman bor?

2-ilova

Nuqtalar o`rniga kerakli so`zlarni yozing.

Navoiy viloyati ... yil tashkil topgan. Viloyatda ... ta tuman va ... ta shahar ..ta shaxarcha bor. Viloyat tabiiy sharoitiga kura 3 ta qismga bulinadi:

1. Shim. Garb. qismi Qizilqum egallagan. Bu yerda kumli tekisliklar va qoldiq tog`lar .....lar egallagan.
2. Janubiy sharqiy qismi Nurota tog` tizmalarining g`arbiy qismi past va o`rtacha balandlikdagi tog`lar ..... va tog`araro botiqlar Nurota botig`i egallagan.
3. Zarafshon daryosi vohasining o`rta qismi viloyatning paxtachilik zonasi.

3-ilova

Raqamlar so`zlaganda: 1938, 1982, 8, 7, 3, 11, 3, 11,

4-ilova

Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayonida xom ashyo qazib olinadigan resurs shaharlarni nomini yozing.

Gaz	Neft	Qurilish materiallari	Metall	Suv resurslari

5-ilova

Statistik ma`lumotlar asosida diagramma chizing.

Viloyat	Eksport (mln.AQSh dol.)	Import (mln.AQSh dol.)	Paxta (ming t.)	Bug`doy (ming t.)
Buxoro	337	626	350-400	628
Navoiy	437	591	110	235

Amaliy mashg`ulot № 15 davomi

MAVZU: BUXORO-NAVOIY IQTISODIY RAYONI

**Amaliy mashg`ulotining maqsadi:** Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o`rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo`jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo`jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`ururni shakllantirish.

**Amaliy mashg`ulot jihozi:** O`zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o`quv qo`llanmalar yoki ma`ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma`lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

**Amaliy mashg`ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya:** An`anaviy ta`lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so`rov, aqliy hujum, statistik ma`lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoniga oid BBB jadvalini ishleng.

№	Mavzu savoli	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bildim
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni tarkibiga kiruvchi viloyat.			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni foydali qazilmalari.			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni urbanizatsiya darajasi.			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni qishloq aholi punktlari.			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni xo'jaligi ixtisoslashgan tarmoqlari.			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni yirik sanoat korxonalarini.			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni qishloq xo'jaligi tarmoqlari.			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni tashqi iqtisodiy aloqalari.			
	Buxoro-Navoiy iqtisodiy rayoni ichki ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlari.			

2-ilova

Nuqtalar o'rniga kerakli so'zlarni yozing.

Buxoro viloyati 1... yil tashkil topgan. Viloyatda ...ta tuman va ... ta shahar 3ta shaharcha bor. Viloyat tabiiy sharoiti quydagicha g'arbda Amudaryoga qiyalanib boruvchi tekislikdan iborat . Ko'p qismini ..... cho'li egallagan. Past tog'lar ..... 785m. Plato va berk botilar egallagan.

3-ilova

1-guruh uchun topshiriqlar.

№	Tuman nomi	Mamuriy markazi	sanoati	Qishloq xo'jaligi
1.	Buxoro	Galaosiyo		

2	Vobkent	Vobkent		
3	Jondor	Jondor		
4	Kogon	Kogon		
5	Olot	Olot		
6	Peshku	Yangibozor		
7	Romiton	Romiton		
8	Shofirkon	Shofirkon		
9	Qorako`l	Qorako`l		
10	G`ijduvon	G`ijduvon		
11	Qoravulbozor	Qoravulbozor		

4-ilova

Buxoro viloyatiga oid klaster ishlang.

5-ilova

Buxoro viloyati ichki tafovutlariga jid jadvalni to`ldiring va yod oling.

Buxoro	Iqtisodiy rayon
Voha	Buxoro,Kogon,G`ijduon,Qorako`l
Cho`l	

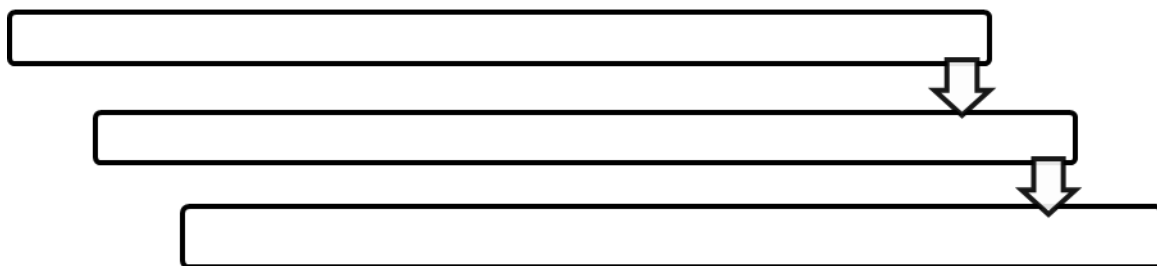
6-ilova

2-guruh uchun topshiriqlar.

№	Tuman nomi	Mamuriy markazi	sanoati	Qishloq xo`jaligi
1.	Karmana	Karmana		
2	Konimex	Konimex		
3	Navbahor	Beshrabort		
4	Nurota	Nurota		
5	Tomdi-	Tomdibuloq		
6	Uchquduq	Uchquduq		
7	Xatirchi	Y angirabot		
8	Qiziltepa	Qiziltepa		

7-ilova

Navoiy viloyatiga oid klaster ishlang.

8-ilova

Navoiy ichki tafovutlariga jid jadvalni to'ldiring va yod oling.

Navoiy	Iqtisodiy rayon
Shimoliy	Tomdi,Uchquduq
Janubiy	

Amaliy mashg'ulot № 16

MAVZU: QASHQADARYO IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Qashqadaryo iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlası va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

- 1.Qashqadaryo iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
- 2.Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
- 3.Rayon aholisi va mehnat resurslari.
- 4.Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

BLITS SO'ROV

- 1.Qashqadaryo iqtisodiy rayoni nechta viloyatdan tashkil topgan?
- 2.Iqtisodiy rayon aholi soni qancha kishi tashkil etadi?
- 3.Iqtisodiy rayonning maydoni necha kv.km.ni tashkil etadi?
- 4.Iqtisodiy rayonning ixtisoslashgan tarmog'i?
- 5.Iqtisodiy rayonning ixtisoslashgan tarmog'i?
- 6.Rayonda qanday rekreatsion resurslar bor?
- 7.Rayon urbanizatsiya darajasi?

8. Rayon tarkibida jami nechta tuman bor?

2-ilova

Qashqadaryo viloyati tabiiy sharoiti va tabiiy resurslariga oid jadvalni ishlang.

Tog` tizmasi	Baland nuqtasi	Suv resurslari	Yer resursi

3-ilova

Qashqadaryo viloyati foydali qazilmalariga oid jadvalni ishlang.

Neft-gaz	Qurilish materiallari	Rangli metall	Mineral resurs

4-ilova

1. Qashqadaryo viloyatining eng katta va eng kichik tumanlarini iqtisodiy geografik jihatdan taqqoslang va VENN diagramma tuzing.

2. Asosiy sanoat markaz va punktlari Muborak, Koson, Qarshi, SHahrisabz shahrlarini shakllanishida asosiy o'ringa ega "resurs" shaharchalarini kartadan toping va tarif bering

5-ilova

Qashqadaryo viloyati aholisiga oid jadvalni ishlang.

№	Tuman nomi	Aholisi	Zichligi
2	Dehqonobod-		
7	Kasbi-		
8	Kitob-		
6	Koson-		
9	Mirishkor-		
10	Muborak-		
11	Nishon-		
1	CHiroqchi-		
12	SHahrisabz-		
13	Yakkabog'-		
4	Qamashi-		
5	Qarshi-		
3	G'uzor-		

Amaliy mashg'ulot № 16 davomi

MAVZU: QASHQADARYO IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Qashqadaryo iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida

ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

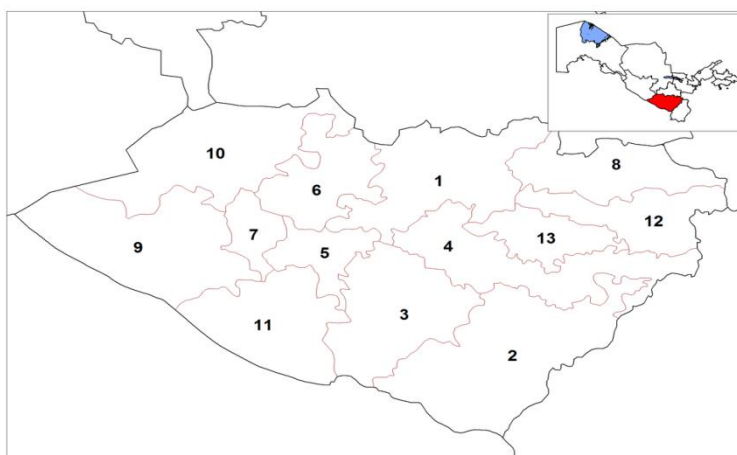
1. Qashqadaryo iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

Qashqadaryo iqtisodiy rayonga oid BBB jadvalni ishlang.

№	Mavzu savoli	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bildim
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni tarkibiga kiruvchi viloyat.			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni foydali qazilmalari.			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni urbanizatsiya darajasi.			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni qishloq aholi punktlari.			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni xo'jaligi ixtisoslashgan tarmoqlari.			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni yirik sanoat korxonalarini.			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni qishloq xo'jaligi tarmoqlari.			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni tashqi iqtisodiy aloqalari.			
	Qashqadaryo iqtisodiy rayoni ichki ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlari.			

2-ilova

3-ilova

Qashqadaryo viloyati tumanlari haqidagi ma'lumotga oid jadvalni to'ldiring.

№	Tuman nomi	Mamuriy markazi	Kartadagi raqam	Sanoati	Qishloq xo'jaligi
2	Dehqonobod-	Karashina			
7	Kasbi-	Mug'lon			
8	Kitob-	Kitob			
6	Koson-	Koson			
9	Mirishkor-	Yangi Mirishkor			
10	Muborak-	Muborak			
11	Nishon-	Yangi Nishon			
1	CHiroqchi-	CHiroqchi			
12	SHahrisabz-	SHaxrisabz			
13	Yakkabog'-	Yakkabog'			
4	Qamashi-	Qamashi			
5	Qarshi-	Beshkent			
3	G'uzor-	G'uzor			

4-ilova

Quyidagi jadvalni ko'chiring va statistik ma'lumotlar asosida mintaqalar ulushiga oid diagramma chizing. (2 ta diagramma)

№	Mintaqa nomi	Tuman nomi	Sanoat (ulushi %)	Qishloq xo'jaligi (ulushi %)
I	Quyi mintaqqa	Kasbi	1.2	7.6
		Qarshi	1.7	9.2
		G'uzor	23.3	6.7
		Koson	2.8	9.5
		Mirishkor	1.0	7.2
		Muborak	45.2	4.3

	yoki Qarshi mintaqasi	Nishon	1.1	6.7
II	Yuqori mintaqa yoki SHahrisabz mintaqasi	CHiroqchi	0.8	10.7
		SHahrisabz	3.0	8.4
		Yakkabog'	0.9	8.4
		Qamashi	1.3	8.4
		Dehqonobod	1.5	3.4
		Kitob	0.6	3.4

Topshiriq: Qashqadaryo viloyati iqtisodiy kartasini ishleng.

Amaliy mashg'ulot № 17

MAVZU: SURXONDARYO IQTISODIY RAYONI.

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Surxondaryo iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'ri. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

- 1.Surxondaryo iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'ri.
- 2.Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
- 3.Rayon aholisi va mehnat resurslari.
- 4.Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

BLITS SO'ROV

- 1.Surxondaryo iqtisodiy rayoni nechta viloyatdan tashkil topgan?
- 2.Iqtisodiy rayon aholi soni qancha kishi tashkil etadi?
- 3.Iqtisodiy rayonning maydoni necha kv.km.ni tashkil etadi?
- 4.Iqtisodiy rayonning ixtisoslashgan tarmog'i?
- 5.Iqtisodiy rayonning ixtisoslashgan tarmog'i?
- 6.Rayonda qanday rekreatsion resurslar bor?
- 7.Rayon urbanizatsiya darajasi?
- 8.Rayon tarkibida jami nechta tuman bor?

2-ilova

Raqamlar suzlaganda: 1941, 13, 8, 114.

3-ilova

Rayon foydali qazilmalariga oid jadvalni ishlang.

Ko`mir	Neft	Neft-gaz	Qurilish materiallari

4-ilova

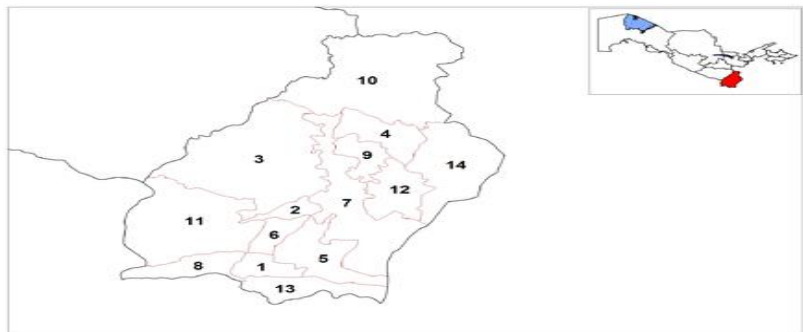
1. Iqtisodiy rayonda mavjud qo`shma korxonalar haqida malumot bering.
2. Viloyatning asosiy transport yo`llari ....-.....-..... temir yo`llari hisoblanadi. (nuqta o`rniga kerakli so`zlarni yozing)
3. Berilgan ma`lumotlar asosida diagramma tuzing:
 -Viloyat tashqii savdo aylanmasi 277,8 mln AQSh dollarini tashkil qiladi. Eksport-211,2 mln AQSh dollar. Import-66,6 mln AQSh dollar.
 -Milliy tarkibi: 84,2% o`zbeklar, 12,4% tojiklar, 3,4% boshqa millat vakillari.

5-ilova

Iqtisodiy rayon aholisiga oid jadvalni ishlang.

No	Tuman nomi	Mahmuriy markazi	Aholisi	Zichligi
1.				
va b.				

6-ilova

Surxondaryo viloti tumanlari haqidagi mahlumotga oid jadvalni o`ldiring.

No	Tuman nomi	Mahmuriy markazi	Kartadagi raqam	Sanoati	Qishloq xo`jaligi
1.	Angor	Angor			
2	Bandixon	Bandixon			
3	Boysun	Boysun			
4	Denov	Denov			
5	Jarqo`rg`on	Jarqo`rg`on			
6	Muzrabot	Muzrabot			
7	Oltinsoy	Qarluq			
8	Sarosiyo	Sarosiyo			
9	Termiz	Uchqizil			
10	Uzun	Uzun			
11	SHerobod	SHerobod			

12	SHo'rchi	SHo'rchi			
13	Qiziriq	Sariq			
14	Qumqo'rg'on	Qumqo'rg'on			

Amaliy mashg'ulot № 18

MAVZU: QUYI AMUDARYO IQTISODIY RAYONI

Amaliy mashg'ulotining maqsadi: Quyi Amudaryo iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o'rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo'jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo'jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma'ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g'ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

BLITS SO'ROV

1. Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni nechta viloyatdan tashkil topgan?
2. Iqtisodiy rayon aholi soni qancha kishi tashkil etadi?
3. Iqtisodiy rayonning maydoni necha kv.km.ni tashkil etadi?
4. Iqtisodiy rayonning ixtisoslashgan tarmog'i?
5. Iqtisodiy rayonning ixtisoslashgan tarmog'i?
6. Rayonda qanday rekreatsion resurslar bor?
7. Rayon urbanizatsiya darajasi?
8. Rayon tarkibida jami nechta tuman bor?

2-ilova

Nuqtalar o'rniga kerakli so'zlarni qo'ying.

1. Quyi Amudaryo iqtisodiy rayonining siyosiy geografik o'rni ..... va .....lari bilan belgilanadi.
2. Rayon hosil qiluvchi geografik omil uning .... da joylashganligidir.
3. Rayonning iqtisodiy va ijtimoiy jihatdan rivojlanishi bo'yicha kuchli tomoni bu hududda ..... va .....larning borligidir.
4. Rayonning rivojlanishini cheklovchi xususiyati .....gi va .....sidir.

3-ilova

Berilgan ma`lumotlar asosida diagramma ishlang

1. O`zbekistonning YaIM 5.6%, sanoatni 3.3%, qishloq xo`jaligini 9,0% shu asosida diagramma ishlang (3 ta diagramma).
2. 2014 yil malumotiga ko`ra rayonda 3423,9 ming aholi yashaydi bu mamlakat aholisining necha foizini tashkil etadi? QR va Xorazm viloyati aholisi necha % tashkil etadi?

4-ilova

Rayon foydali qazilmalariga oid jadvalni ishlang.

Ko`mir	Neft	Neft-gaz	Qurilish materiallari

5-ilova

Quyil Amudaryo iqtisodiy rayoniga oid testni ishlang.

1. Amudaryoning avvalgi nomi?
2. Xazoraspda respublikadagi yagona ..... korxonasi mavjud.
3. Qoramollar soniga ko`ra oldinda turuvchi tuman (Xorazm viloyatidagi).
4. 2020 yil ..... ishlab chiqarish korxonasi ishga tushdi.
5. Xorazm viloyatida hududi katta tuman?
6. Xorazm viloyatida hududi kichik tuman?
7. G`isht-cherepitsa xom ashyosi .....tumanida qazib olinadi.
8. Aholisi eng ko`p tuman.....?

o	k	s								
x	o	r	a	z	m	sh	a	k	a	r
u	r	g	a	n	CH					
d	a	m	a	S						
x	a	z	o	r	a	s	p			
ya	n	g	i	b	o	z	a	r		
sh	o	v	o	t						
x	a	z	o	r	a	s	p			

Amaliy mashg`ulot № 18 davomi

MAVZU: QUYI AMUDARYO IQTISODIY RAYONI.

**Amaliy mashg`ulotining maqsadi:** Quyil Amudaryo iqtisodiy rayonining iqtisodiy geografik o`rni. Tabiiy sharoiti, resurslari, aholisi va mehnat resurslari. Xo`jaligi tarkibi, rivojlanish darajasi. Sanoat, qishloq xo`jaligining asosiy tarmoqlari haqida ma`ruzada egallagan bilimlarni mustahkamlash. Milliy iftixor, milliy g`ururni shakllantirish.

Amaliy mashg'ulot jihozi: O'zbekiston siyosiy kartasi, 8-sinf atlas va yozuvsiz karta, o'quv qo'llanmalar yoki ma'ruza matnlari, mamlakatlarga oid statistik ma'lumotlar, jadvallar prezentatsiya.

Amaliy mashg'ulot jarayonida foydalaniladigan texnologiya: An'anaviy ta'lim texnologiyasi, kartografik texnologiya, blits-so'rov, aqliy hujum, statistik ma'lumotlarni tahlil qilish.

Amaliy mashg'ulot rejasi:

1. Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni.
2. Rayon tabiiy sharoiti, resurslari
3. Rayon aholisi va mehnat resurslari.
4. Rayon xo'jaligi tarkibi.

1-ilova

Quyi Amudaryo iqtisodiy rayonga oid BBB jadvalni ishlang.

№	Mavzu savoli	Bilaman	Bilishni xohlayman	Bildim
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni tarkibiga kiruvchi viloyat.			
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni iqtisodiy geografik o'rni			
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni foydali qazilmalari.			
	Quyi Amudaryo o iqtisodiy rayoni urbanizatsiya darajasi.			
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni qishloq aholi punktlari.			
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni xo'jaligi ixtisoslashgan tarmoqlari.			
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni yirik sanoat korxonalari.			
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni qishloq xo'jaligi tarmoqlari.			
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni tashqi iqtisodiy aloqalari.			
	Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni ichki ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlari.			

2-ilova

Berilgan statistik ma'lumotlar asosida diagramma ishlang.

1. 2020 yil malumotiga asosan chizma chizing: tug'ilish 22.5 , o'lim 4.4, tabiiy o'sish?
2. O'zbekiston YaIMning 3.1%, sanoatni 1,7%, qishoq xo'jaligini 6%ni tashkil etadi. Ustunli diagramma chizing

3-ilova

Quyida Amudaryo iqtisodiy rayoni ichki tafovutlariga ko'ra 5ta rayonga ajratiladi. Quyida berilgan jadvalni yozing va hududi, aholisiga oid diagramma chizing.

№	Ichki rayon nomi	Tuman nomi	hududi	aholisi
1	G'arbiy rayon	Qo'ng'iro't Shumanay	46,0	9,5
2	Shimoliy rayon	Mo'ynoq	22,7	1,7
3	Markaziy rayon	Nukus sh. Nukus Keneyli Qonliko'l Xo'jayli	3,1	38,9
4	Sharqiy rayon	Qorao'zak Chimbay Taxtako'pir	17,5	11,4
5	Jarubiy rayon	Amudaryo Beruniy To'rtko'l Elliqqala	10,7	38,5

4-ilova

Xorazm viloyati tumanlariga oid jadvalni ishlang.

№	Tuman	markazi	maydoni	aholisi	zichligi
1	Bog'ot		0.44	146.8	
2	Gurlan		0.44	134.1	
3	Urganch		0.45	175.1	
4	Xazorasp		2.06	223.1	
5	Xonqa		0.43	167.0	
6	Xiva		0.46	212.9	
7	Shovot		0.46	151.1	
8	Yangiariq		0.40	104.2	
9	Yangibozor		0.34	78.5	
10	Qo'shko'pir		0.54	153.4	

5-ilova

Quyida Amudaryo iqtisodiy rayoniga oid testni ishlang.

1. QR O'zbekistonni Evropa mamlakatiga chiqish joyida ekanligi uni respublikaning asosiy..... si hisoblanishiga sababchidir.
2. Eng past joyi Sariqamish va..... cho'kmalari hisoblanadi.
3. ....temir rudasi hozircha sanoatda ahamiyatga ega emas.
4. Bosa-kelmas va ..... konlarida tosh va osh tuzlarining katta zahirasi mavjud.
5. Hozirda Oqsholoq, SHrxpaxta va ..... konlarida tabiiy gaz qazib olinadi.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari:

ASOSIY ADABIYOTLAR

№	Muallif, adabiyot nomi, turi, nashriyot, yili, xajmi	Kutub-xonada mavjud nusxasi
1.	Royal Berglee. World Regional Geography: People, Places and Globalization. Morehead State University. 2012.	1
2.	Alisov B., Xoreev A. Ekonomicheskaya i sotsialnaya geografiya mira. M.: Prosveshchenie, 2001..	1
3.	Asanov G., Nabixonov M., Safarov I. O'zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi. T.: O'qituvchi, 1994 y.	elektron
4.	Baxritdinov B.A. va boshqalar. Jahon ijtimoiy-iqtisodiy geografiyasi. T.: 2008.	elektron
5.	Soliev A. O'zbekiston geografiyasi. T.:Universitet. 2014.	13
6.	O'zbekiston respublikasi iqtisodiyoti. T. "O'zbekiston" 1998.	3
7.	O'zbekiston Respublikasi Ensiklopediyasi. T. O'qituvchi. 1997 y.	4
8.	A.A.Qayumov, G'.R.Pardaev, I.N.Islomov. "Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya" (Markaziy osiyo davlatlari iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi) . Toshkent.: BLOK KLASS SERVIS. -2015.	5

Qo'shimcha adabiyotlar:

№	Muallif, nomi, turi, yili, hajmi, saqlanish joyi, elektron adresi	Kutub-xonada mavjud nusxasi
1.	Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent-"O'zbekiston"-2016. -56 b.	1
2.	Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston". 2017. 488 b.	1
3.	Sh.Mirziyoyev -Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. T.:O'zbekiston. 2017.	1
4.	Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik va har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollari bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. //Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil. 16 yanvar, №11.	1
5.	O'zbekiston respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami. 2017 yil, 6-son, 70-modda.	1

6.	Abirqulov Q. Iqtisodiy geografiya. –T., «O‘zbekiston» 2004.	1
7.	Alimov R.M. Arifxonov SH.R. i dr. Sentralnaya Aziya: geoeconomika, geopolitika, bezopasnost. T.: “SHarq” 2002.	5
8.	Sotsialno-ekonomicheskie polojenie Respubliki Uzbekistan za 2014 god. T.:2015.	1
9.	O‘zbekiston Respublikasining ma’muriy-hududiy bo‘linishi. T.:O‘zbekiston. 1996.	1
	Internet resurslari	
	1. www.ziyonet.uz	
	2. www.nuu.uz	
	3. www.connect.uz	
	4. www.gov.uz	